II. ÉVFOLYAM. Debreczen, péntek 1905 deczember 29. 52. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvényhatósági bizottsági közgyülést követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és előfizetési dijak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Városi épitkezések.

Azok közé a nagy fontosságu kérdések közé, melyek egy idő óta napirenden vannak, minők a villamos telep, vizvezeték, csatornázás létesitése, Hortobágy rendezése — gyors egymás utánban ujabb-ujabb fontos kérdések sorakoznak.

Még alig emlékeztünk meg arról, hogy a városi mérnöki hivatal beterjesztette a városház második emeletének épitési tervét s költségvetését s ime ma már azzal ujságolhatunk, hogy megkeresve lett a városi hatóság avégett, hogy egy uj épület: az uj református kollégium, illetve gimnázium épitéséhez, ami egy millió koronába kerülne, adjon a város 400,000 koronát, adhatván azt részben épületanyagokban.

A városházi épitkezés ügyével épitész szakértőknek kellene most már foglalkozniok, mert hiszen ez épitkezés elhatározott dolognak tekinthető s kikerülhetlenül, elodázhatlanul szükséges. Efelett vitázni sem lehet. Afelett is alig lehet a történtek után vitázni, hogy csakis a mostani épületnek második emelettel kibővitése utján kell és lehet ma segiteni a bajokon. Tehát csakis a szakértők s csakis afelett vitatkozhatnának ma és kivánatos is, hogy vitatkozzanak: jó-e, helyes-e a mérnöki terv, s az épület felszerelésnél s általában az épitkezésnél lehetne-e némi megtakaritást elérni; helyes-e a főlépcsőnek átalakitása stb.?

Talán kötelességük is volna épitészeinknek ily — bárha ingyenes — működése, mert hiszen ez is a közérdeknek, városunk érdekeinek, előhaladásának szolgálata s ez kötelességünk mindannyiunknak, »kinek mint adák az Istenek«.

Én itt most a kollégiumra, illetve a kollégium kiegészitését, bővitését czélzó egyházkerületi épitkezésre kivánom felhivni a figyelmet s csak mint laikus tárgyalom a kérdést.

Mit akar a kollégium, illetve az egyházkerület?

Bocsánatot kérek, hogy az »illetve« szót használván, eme két illusztris testületet talán kisebbiteni látszom. Nem akarom kisebbiteni, sőt ellenkezőleg, minden irányban emelni óhajtom. De be kell vallanom, a debreczeni fogalmak annyira körülnőttek engem, hogy jószerint ismerem csak a kollégiumot s amidőn erről s ehhez tartozó kérdésekről van szó, alig jut eszembe az egyébként igen tekintélyes egyházkerület.

Tehát ismételten bocsánatot kérek s teljes tisztelettel hirdetem, hogy van nekünk egy kollégiumunk, amely több »intézetek és intézmények« méltó elnevezése s »alma mater«-je s amely még sem a mienk, mert a felügyeleti és kormányzati rendszabályok is nem a mi debreczeniek s nem is a tiszántuli egyházkerület tulajdonának, hanem a magyarországi (evang.) reformátusok debreczeni főiskolájának mondja.

Hogyan született az elnevezés s jogokat akart-e octrojalni? talán máskor elmondom; most a tények megállapitásán nem megyek tul s hirdetem, miként van a minden tiszteletre méltó egyházi szervezetünk, a tiszántuli (evang.) református egyházkerület, élén öreg püspökünkkel, Kiss Áron urral és gróf Degenfeld főgondnok urral.

Kiss Áron püspök (régebben superintendens) és gróf Degenfeld főgondnok urak mondják most el a városi törvényhatósági bizottsági közgyüléshez intézett beadványukban, hogy mit akar az egyházkerület?

Azt akarja, hogy uj (evang.) református gimnázium épittessék.

Akarja azért, mert a kollégiumban nem tud ez elhelyezkedni a mai tanügyi kivánalmak szerint s folyton fokozódó népességénél fogva.

Akarja ennélfogva, hogy Péterfia-utca elején a Könyves Tóth, a Margitay, Dobray és Szilágyi-féle négy telken megfelelő épület emeltessék egy millió koronányi költséggel s ehhez kér Debreczentől 400,000 koronát s vár az államtól 600,000 koronát.

Érzem, tudom, hogy bizonyos mértékben megróva leszek, megrovást érdemlek, hogy nem ismervén teljes mértékben az előzményeket, tárgyalni akarom, a nyilvánosság bonczoló asztalára helyezem ezt a kérdést, de mig egyfelől kötelességemnek tartom ezt, másfelől azért teszem, mert óhajtom minden oldalról megvitatni s a város egész közönségével, különösebben a törvényhatósági bizottsági tagokkal megismertetni e kérdést — hozzá tevén, hogy jó indulatu s a lehetségekkel számolni kivánó megvitatást óhajtok és akarok.

És ugy vélem, ugy tartom, hogy a legelején kell kezdenünk a dolgot, ha azt akarjuk, hogy helyes megoldáshoz jussunk.

Az elején kezdem.

Nem egészen ott, hogy a debreczeniek mikor, miért épitették századokkal ezelőtt az ős kollégiumot, hanem csak ott, hogy mi volt a czél akkor, a mult század elején, majd az 1870-es években, midőn a kollégium a mai alakjában már nem csupán Debreczen város, hanem egyszersmind a helvét hitvallást követő magyarországiaknak is adományából kiépült.

Az volt a czél akkor, hogy az elemi oktatás, aztán a gimnáziumi oktatás s a filozófiai, jogi és theológiai kiképzés megvalósitható legyen.

Azóta kiszorult a kollégiumi épületből az elemi oktatás s Debreczen város felépitett e czélra (a leányiskolákat nem számitva) mintegy husz iskolát. Mennyi költséggel? nem tartozik ide.

Most már nem tér el, ami ott maradt.

És mi maradt ott?

A gimnázium, de csak részben; mert a város szép összegü hozzájárulásával nehány évvel ezelőtt róm. kath. gimnázium épült. Ne tájjon senkinek, ha felemlitem: nem

helyesebb lett volna-e, ha amidőn külön róm. kath. gimnázium épitéséről s ehhez szép összegü hozzájárulásról volt szó, egy egységes gimnáziumot létesitettünk volna a város, az egyházkerület, talán a róm. katholikusok igényeire is figyelemmel lehetett volna lennünk?

Ott van ma a tanitóképző, ez az ujabb évtizedek alatt kifejlődött s feltétlenül szükséges intézmény, mint egy egész tanszak.

Ott van — a ma már nagy terjedelmüvé lett, de ma mégis csonka filozófiai szak, — a tanárképző.

Ott van a szintén nagyobb terjedelmüvé lett jogi s ott van a szintén nagyobb terjedelmüvé lett theologiai szak, — akadémiák.

De még mások is vannak ott, jelesül: a megnőtt tanszertárak, a nagy könyvtár, nyilvános olvasó szoba, tanári, ifjusági olvasó szobák, akadémiai igazgatói, gimnáziumi, tanitóképző igazgatói, dékáni szobák, pénztár, ügyészi hivatal, gazdai, háznagyi hivatal a templomnak, szük oratorium s szerencsétlen épitésü tanácskozási szobák s a siket diszterem s a bentlakók szobái.

Aki mind ezt figyelembe tartva, a helyiségek szük volta miatt épitkezésre gondol, — kell, hogy mindeneknek helyes elhelyezésére gondoljon s egy olyan megoldási tervezetet tárjon elé, mely — mint az egyházkerület megbizásából benyujtott beadvány mondja — századokra előre gondoskodjék. — Sajnálattal állapitom meg, hogy a beadványban erre vonatkozólag nincs egy szó sem.

Pedig mindent meg kell világitani, meg kell gondolni.

Különösen meg kell gondolnia amaz egyházkerületnek, amely — vagyis amelynek hangosabb elemei elhitetni kivánják magukkal s az országgal, hogy képesek vagyunk *egyetemet* berendezni és amely egyházkerület ime ugy akar épiteni egy millióba kerülő épületet, gimnáziumot, hogy arra egy fillért sem akar adni, hanem azt mondja, adjon az állam 600,000 koronát s adjon a város 400,000 koronát.

Akinek nincs pénze, avagy nincs elegendő pénze, annak egyelőre arra kell gondolnia, hogy a meglevő épületekből az ott nem tanügyi czélokra szolgáló intézményeket telepitse ki.

Nem tudom tétetett-e ily irányban kombináczió. De akár igen, akár nem, bátorkodom felemliteni, hogy a pénztár, ügyészi hivatal, dékáni szobák, jegyzői szoba, de meg a közgyülési diszterem is kiküszöbölhetők volnának. A kerületi gyülés az erre elég bő oratoriumban megtarható volna s mellékhelyiséget, sőt liftet is lehetne ott létesiteni.

A pénztár s ügyészi hivatalnak kitelepitése — ugy tudom — nehézséggel nem jár, s mig az ügyészi igen kicsiny helyiség csak aféle óraközi pihenő helynek volna csak felhasználható, már a szerencsétlen pénztári helyiség akár tanteremnek beválna, kivált ha a pedellusi melletti (a homlokzatban, a legszebb helyen) levő helyiséggel felcserélve, kellő világitáshoz jutna.

A diszterem két emelet magasságban két tantermet adna s a kis tanácsteremben is elférne az a néhány theologus, akik a felsőbb tanfolyamon már nagyon kevés számban vannak.

Önkéntelenül rágondolok a hátulsó udvarra is. Levegőzés végett tudom, hogy szükség van az udvarra, de ne feledjük, hogy az ma nem játszó tér, nem e végett szükséges, elemi iskolások már nincsenek ott, akiknek ilyen játszótér a tanterem közelében szükséges, — felsőbb tanulóknak játszóterül az nem elég.

Én még azt is figyelembe ajánlani bátorkodom, hogy amidőn egy ily nagy épitkezésre gondolunk, szolgáljuk azzal azt a városi czélt is, hogy városunk utcza szabályozását is előre vigyük, mert bizony az is kötelesség s sokszor csak ily alkotással kapcsolatosan lehet azt megoldanunk.

És még merészkedem egy kérdést felvetni.

Debreczen város közönségének ma a kollégium ügyei intézésében semmi befolyás sincs engedve. Pedig volt joga valamikor. Ez a jog ma amennyiben megvan, a debreczeni (evang.) reform. egyház presbiteriuma által gyakoroltatik és pedig tisztán a tanárválasztásnál s annyiban, hogy az egyház főgondnoka, egyszersmind helyi gondnoka a kollégiumnak, ugyszólván jogkör nélkül. A tanárválasztói jognak az egyháztól s igy a város közönségétől való okkupálása éppen és főleg a kollegiumi tanár uraknak kedvencz foglalkozásuk. Csupán kérdésbe teszem, méltányos-e az a törekvés, amikor ime ismét attól a várostól kéretik nagy áldozat, amelynek alkotó elemeit képezi az a polgárság, amely a presbiteriumot alkotja? Ugy gondolom, hogy a „do ut des“ elveinél fogva ezt a kérdést is alaposan le kell tárgyalni. Elvégre is nem közömbös Debreczenre, hogy a kollégiumban hogyan, kik s mit tanitanak és mit nem tanitanak.

Ugy érzem, hogy kötelességem volt ezt a kérdést is felvetni, s nem minősithető ez sem akadékoskodásnak.

De térjünk vissza az épitkezéshez.

Magam is azt tartom, hogy ha elkerülhetetlen a kiköltöztetése valamelyik tanszaknak, ugy ez ma csakis a gimnázium lehet.

De vajjon csakis a mával tegyünk-e számitást? Hiszen a beadvány századokra kiható alkotásról beszél. De meg az egyetem hangos barátai azt hirdetik, hogy már is megkezdhető az egyetemi berendezkedés.

Ha már, kérem, mi az egyetemre, a Debreczenben felállitandó protestáns egyetemre, vagy harmadik, de olyan egyetemre gondolunk, melyet nem az állam, hanem mi magunk a debreczeniek és protestánsok akarunk létesiteni: akkor a gimnázium kitelepitése s uj gimnázium épitése, szerintem, szóba sem jöhet, nagyon helytelen volna.

Mert ez esetben először is kötelességünk pénzt gyüjteni, minden dolgainkban takarékoskodni a pénzzel s ez okból a kollégiumban ugy helyezkedni el, ahogyan lehet, ahogyan fentebb rámutattam, — másodszor pedig az a kötelességünk, hogy szánjuk el magunkat alapos terv s számitások tételére; például, hogy:

Egyetem létesitésére mennyi pénz volna szükséges? E tekintetben a zsinathoz beterjesztett szakmunkálat amig egyfelől tájékoztat, másfelől megóv attól bennünket, hogy hangos biztatásra beleugorjunk a sötétbe. Emez egyetemi kérdésnél s költség kiszámitásnál kell eldönteni, hogy alkalmas-e arra a kollégiumi mostani épülete vagy nem alkalmas. Én ugy tudom, hogy nem alkalmas és hogy ennélfogva nem a gimnázium leend onnan kitelepitendő, hanem a jogi s theologiai akadémia. A tervnek s költségvetésnek foglalkoznia kell tehát azzal, hol épittessék az egyetem, minő tantermekkel s helyiségekkel; s itt ismét számitásba hozandó a telekárán kezdve minden, még a taneszközökkel felszerelés is.

Ezeket a tervezgetéseket, költségkiszámitásokat pedig Debreczen város közönségével meg kell ismertetni, mert ez a közönség is csak ugy megy bele nagyobb összegü adományozásba, ha tudja, hogy a levegőbe kiröpitett ideákból mennyi valósul hát meg s mikor valósul hát meg s

mikorra kell neki egy nagyobb összegről, talán telekről s egyebekről gondoskodnia.

Mindezeket pedig nagy általánosságban s a beadvány indokolásának részleteire ki nem térve azért is mondtam el, hogy az intézőket mintegy ráutaljam beadványuknak kellően meg nem indokolt voltára, ami esetleg elodázza a beadványban jelzett hiányoknak rendkivül fontos és sürgős orvoslását.

Debreczen, 1905. deczember 24.

Nánási.

Az év végén.

Néhány óra mulva ismét eltünik egy év örömeivel és bánatával egyaránt, hogy egy ujnak adjon helyet, melyről nem tudjuk, hogy vajjon boldog napokat, vagy boldogtalan perceket rejt-e méhében.

Gondba, gondolatba merülve állunk meg az ó év határánál és visszatekintve a megfutott napokra, aggodalmasan kérdjük önmagunktól, vajjon az elmult év folyamán teljesitettük-e ama kötelességeinket, melyeknek elvégzését joggal kivánja tőlünk az Isten, a haza, családunk, városunk és a társadalom? Volt-e erkölcsi és angagi törekvésünknek haszna és ezen haszon nem az önzés javára gyülemlett-e össze? Volt-e érzékünk a kultura iránt és az emberbaráti szeretet hevitett-e tettekre bennünket? Egyszóval legjobb tudásunk szerint teljesitettük-e mindazt, ami az ***élet kötelessége*** *és nem fecséreltük-e el az időt olyan dolgokra, melyekből mi haszon sem származott a közügyekre?*

Városunk — mint erkölcsi testület — az elmult évben minden irányban becsületesen teljesitette hivatását, gondja lévén arra, hogy haladásában ne stagnáljon, hanem gyarapodjék. Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy annyit tettünk, amennyit a rendelkezésünkre álló eszközök felhasználásával tehettünk. És ha talán nem is váltak be reményeink minden vonalon, ha itt-ott az alapozási munkálatokat nem tetőzhettük be, ha a megvalósitásra kitüzött ügyek csonkán maradtak, azok a külső viszonyokban, talán az áldatlan politikai viszonyokban és egyéb tőlünk nem függő okokban keresendő.

Egy haladni akaró város örök mozgást, szakadatlan tevékenységet kiván és éppen azért jól tudjuk, hogy a küszöbön levő uj év sem lesz gazdag pihenő órákban városunk életében. Nagy tervek várnak megvalósitásra A közelgő esztendő az alkotások éve lesz. Előttünk van a vizvezetéki és csatornázási művek kiépitése, mely közegészségügyi tekintetben halasztást immár nem türhet. Az előmunkálatok készen vannak, a szükséges vizmennyiség biztositva van és nemsokára ezen alkotásunkkal is beilleszkedünk a modern városok keretébe.

A másik függő és már-már, a megéreshez közel álló kérdés a ***Hortobágy hasznositása****. A városi tanács ezen kérdés megoldásával nem akarja a polgárságot megkárositani, sőt inkább a hasznositás keresztülvitelével a város polgáraira nagy teherként sulyosodó pótadót óhajtja mérsékelni, sőt egyszerüen kiküszübölni Ezen első sorban anyagi kérdés megoldásával kapcsolatban a szocziális nézőpontokat is figyelembe veszi, mezőgazdaságot, esetleg gyáripart, a kultura minden eszközét be akarja vinni a pusztaságba, mely a mostani kezelési rendszer mellett sem a közönség, sem a város érdekei nem érvényesülhetnek. Oly munka lesz ez, mely évszázadokra biztositja házipénztárának jövedelmét és oly forgalmat teremt, melynek erkölcsi és anyagi haszna mindnyájunk közkincse lesz. Egyező akarattal kell megoldanunk ezt a kérdést, mely iránt az egész ország gazda- és műszaki közönsége érdeklődik, amit az is igazol, hogy városunkhoz halomszámra érkeznek az ezen ügyben felvilágositást, utmutatást kérő levelek, előzetes ajánlatok, tervek, műszaki leirások.*

A városi székház tudvalevőleg nem tudja befogadni a különböző hivatalokat, melyek most szerteszórtan bérelt helyiségekben vannak elhelyezve. Ez inditotta a törvényhatósági bizottsági közgyülést ama határozatának hozatalára, mely szerint vagy egy uj városháza volna épitendő, vagy a jelenlegi kibővitendő. Valószinü, hogy az utóbbi lesz végrehajtva. A tervek, költségvetés most vannak a szakbizottságok előtt és nincs okunk kételkedni, hogy a jövő év folyamán ez a kérdés is a megvalósulás stádiumába lép.

Egyéb hasznos alkotások megvalósitása is tervbe van véve, melyeket ez alkalommal különkülön nem emlitünk fel, mert az eddigiek is meggyőznek bennünket arról, hogy a városi tanács elég széles munkakört szabott maga elé a reánk forduló esztendőben.

Szivünkből óhajtjuk, hogy legyen ez az uj esztendő a megelégedés, a kölcsönös megértés, a munka és az üdvös eredmények éve. Egyező akarattal munkálkodjunk városunk javán, mert csak igy lesz gyümölcstermő fa az elvetett eszme magvából.

Olvasóinknak, lapunk barátainak és mindazoknak, kik városunk szellemi és anyagi előmenetelén fáradoztak és a jövőben fáradnak, adjon a Mindenható boldog uj esztendőt.

Koncz Ákos.

122,425./1905. számhoz. Magyar király belügyminiszter.

Függelék

az 1903. évi 112,052 sz. a. kelt belügyminiszteri rendelettel életbe léptetett gyógyszer-árszabványhoz.

Érvényes 1906. évi január hó 1-ső napjától.

I. Embereknek való gyógyszerek.

	Suly gramm	fillér	Suly gramm	fillér
Acidum citricum	10	13		
» » subtiliter pulv.	10	20		
Aether depuratus	10	9	100	75
Althaeae radix scissa . . .	100	57	1000	438
» » subtiliter pulv.	10	11		
Ammonium bromatum . . .	10	21		
Amygdalae dulces	10	7		
Amylum tritici subtiliter pulv.	100	46		
Balsamun copaivae	10	12		
Balsamum peruvianum . . .	10	32		
Bismuthum subsalicylic . . .	1	8		
Calumbae radix scissa . . .	10	6		
» » subtiliter pulv.	10	10		
Camphora	10	21		
† Cannabis indicae herba scissa	10	33		
† Cantharides pulverat. . . .	10	36		

	Suly gramm	fillér	Suly gramm	fillér
Cardamomi fructus	10	41		
Cascarae sagradae cortex rud. tus.	10	5		
Chininum bisulfuricum . . .	1	12		
» hydrochloricum . .	1	16		
» sulfuricum	1	12		
» tannicum insipid Rozsny.	1	16		
† Cocainum hydrochloricum . .	0·11	20	1	156
†† Colchicinum	0·01	13		
† Colchici semina	10	10		
Emplastrum cantharidum . .	10	30		
» » perpetuum	10	36		
Extractum calumbae . . .	1	26		
† Extractum cannabis indicae cum dext.	1	28		
» cubebarum aethereo-spirit.	1	34		
» filicis maris aethereum .	1	40		
» hydrastis canadensis fluid.	10	70		
Gallae ruditer tusae . . .	100	62		
» subtiliter pulveratae . .	10	12		
Gummi arabicum	10	12		
» » subtiliter pulv. .	10	16		
†† Hydrargyrum bijodatum rubrum	1	11		
†† » jodatum flavum	1	11		
Hydrastis canaden. radix rud. tusa	10	45		
† Ipecacuanhae radix ruditer tusa	1	7		
† » » subtiliter pulv.	1	8		
† Jodoformium crystallisatum .	1	14	10	105
† » pulveratum . .	1	14	10	105
† Jodum	1	12		
Kalium bromatum	10	12	100	90
» » pulveratum .	10	16	100	120
† » jodatum	10	80		
† Kusseinum crystallisatum . .	0·01	15		
† Lactucarium (germanicum) . .	1	21		
Lithium carbonicum . . .	1	6		
Lupulinum	1	6		
Lycopodii sporae	10	20	100	150
Manna calabrina electa . .	10	12		
Mentholum	1	14	10	105
Mixtura gummosa	10	5		
Mucilago gummi arabici . .	10	9		
Natrium bromatum	10	19		
† » jodatum	10	106		
Oleum aurantiorum corticum .	1	10		
Oleum camphoratum . . .	10	17		
» caryophyllorum . . .	1	6		
» jecoris aselli flavum .	100	38	1000	290
» lauri	10	10		
» lini lotum	100	54	1000	410
» » venale	100	26	1000	195
» menthae crispae . .	1	16		
» » piperitae . .	1	25		
» » » . . gutta	1	2		
† » sinapis aethereum . .	1	16		
» » » . . gutta	1	2		
† Phenacetinum	1	4	10	30
†† Physostigminum salicylicum .	0·01	16		
†† Pilocarpinum hydrochloricum .	0·01	5		
† Podophyllinium	0·01	3		
Pulvis gummosus	10	12		
Salep tubera grosse pulverata	10	16		
» » subtiliter »	10	18		
† Santoninum	1	25		
Senegae radix scissa . . .	10	26		
Spiritus (90%)	100	50	1000	380
» aetheris.	10	9		
» camphoratus . . .	100	76	1000	550
» dilutus (70%) . . .	100	34	1000	260
» ferri sesquichlorati aetherus	10	16		
» saponatus	100	67	1000	510
» saponis kalini albi . .	100	105	1000	800
Thymolum	1	12		
† Tinctura cannabis indicae . .	10	24		
† » cantharidum . . .	10	25		
† » jodi	10	30	100	225
» valerianae aetherea .	10	30		
†† Veratrinum	0·10	7		

II. Állatgyógyszerek.

	Suly gramm	fillér	suly gramm	fillér
Aether crudus	100	65	1000	580
» depuratus	100	70	1000	610
Althaeae radix scissa . . .	100	30	1000	265
» » grosse pulverata .	100	43	1000	375
Amylum tritici pulveratum . .	100	22	1000	195
Calumbae radix scissa . . .	100	40		
Camphora	100	168	1000	1460
† Cantharides pulverat. . . .	10	28		
Chininum hydochloricum . .	1	13		
» sulfuricum . . .	1	10		
† Cocainum hydrochloricum . .	1	145		
Emplastrum cantharidum . .	100	210		
Extractum filicis maris aethereum	1	35		
Gallae grosse pulveratae . .	100	56	1000	490
Gummi arabicum	100	60	1000	525
» » pulveratum .	100	85		
†† Hydrargyrum bijodatum rubrum	1	9		
†† Hydrargyrum jodatum flavum .	1	9		
† Ipecacuanhae radix ruditer tusa	10	46		
† » » grosse pulver.	10	48		
† Jodoformium.	10	108	100	945
† Jodum	10	96		
Kalium bromatum	10	9		
† » jodatum	10	68	100	600
Lycopodii sporae	100	155		
Oleum camphoratum . . .	10	12		
» jecoris aselli flavum. .	100	29	1000	255
» lauri	100	60	1000	525
» lini venale	100	19	1000	165
† » sinapis aetherum . .	1	10		
†† Physostigminum salicylicum .	0·01	13		
†† » sulfurcium . .	0·01	13		
Pilocarpiuum hydroeloricum .	0·0	4		
† Podophyllinum	11	17		
† Santoninum	1	22		
Senegae radix scissa . . .	10	21	100	190
Spiritus (90%)	100	40	1000	360
» camphoratus . . .	100	66	1000	580
» dilutus (70%) . . .	100	30	1000	260
» saponatus	100	54	1000	470
» saponis kalini venalis .	100	56	1000	490
† Tinctura cantharidum . . .	10	16		
† » jodi	10	22	100	195
†† Veratrinum	0·10	6	1	52

III. Az 1903. évi 112,025. belügyminiszteri sz. a. kiadott gyógyszer-árszabvány elején foglalt ugyanazon számu rendelet 17-ik pontjának a fertőtlenitő pastillákra vonatkozó része hatályon kivül helyeztetik, azaz: azok árai levonás alá esnek.

IV. Az 1898. évi 99,000. sz. belügyminiszteri körrendelettel kiadott szabályzatnak II. mellékletében előirt vényminták árai.

	fillér
Aether sulfuricus pro injectione subcutanea .	27
Aqua borica	124
Aqua calcis pro infante	44
Aqua carbolica fortior	92
Aqua carbolica mitior	80

	fillér
Aqua emetica	46
Aqua Goulardi	38
Aqua kreosoti	63
Aqua plumbica	84
Bacillus cupri sulfurici	58
Chloroformium camphoratum	83
Collyrium atropini	74
Collyrium adstringens luteum	28
Decoctum althaeae	75
Decoctum chinae	84
Decoctum ononidis	74
Decoctum salep	73
Electuarium lenitivum pro infante	68
Emplastrum adhaesivum	23
Emplastrum diachyli compositum	38
Emplastrum jodatum	60
Emulsio oleosa	83
Extractum hydrastis canadensis	226
Ferrum sesquichloratum solutum	59
Hydromel infantum	82
Infusum digitalis	73
Infusum ipecacuanhae	81
Infusum secalis cornuti	94
Infusum sennae	78
Jodoformium	82
Linimentum chloroformii	90
Linimentum ad combustiones	194
Linimentum ad perniones	115
Mixtura cum acido phosphorico	33
Mixtura amara	94
Mixtura bromata	78
Mixtura salis ammoniaci	73
Mucilago camphorae	78
Oleum camphoratum pro injectione subcutanea	58
Oleum jecoris aselli pro infante	54
Oleum ricini pro infante	55
Pastilli hydrargyri bichlorati corrosivi	51
Pilulae laxantes	63
Pulvis calomelanos ad inspersionem	58
Pulvis pro cataplasmate	68
Pulvis chinini sulfurici	50
Pulvis Doweri	42
Pulvis emeticus	39
Pulvis ferratus	44
Pulvis morphini hydrochlorici	46
Pulvis opii	42
Pulvis zinci aluminati	140
Solutio argenti nitrici ophthalmica	65
Solutio chinini sulfurici pro infante	94
Solutio cocaini	94
Solutio ergotini pro injectione subcuntanea	90
Solutio eserini	93
Solutio kalii chlorici pro infante	96
Solutio kalii hypermanganici pro infante	85
Solutio kalii jodati	103
Solutio morphini hydrochlorici pro injectione subcutanea	50
Solutio (collutorium) natrii boracici pro infante	76
Solutio pilocarpini	94
Solutio hydrargyri bichlorati corrosivi ophthalmica	100
Solutio sulfatis chinini	64
Species althaeae	20
Syrupus ferri jodati pro infante	103
Thea amara	31
Thea diuretica	34
Thea sambuci	26
Tinctura jodina	95
Unguentum argenti nitrici	72
Unguentum Arlti	108
Unguentum boricum	63
Unguentum frontale ophthalmicum	102
Unguentum hydrargyri	50
Unguentum ichthyoli ophthalmicum	62
Unguentum ophthalmicum flavum	64
Unguentum sabadillae	44
Unguentum sulfuratum (ad scabiem)	124
Unguentum zinci oxydati	94

Ha az orvos a fenti vényminták szerint készült gyógyszerből ugyanazon vényen egyszerre több adagot rendel, ugy a mintaszerüleg rendelt vény ne az adagok árának sokszorozás, hanem a vényben foglalt szerek tételei szetint (magistraliter) árszabványoztassék.

Kovács József polgármester 1904. évről szóló jelentése.

Kovács József, városunk polgármestere a deczember 28-ikán tartott törvényhatósági bizottsági közgyülésen beterjesztette 1904-ről szóló polgármesteri jelentését, mely felöleli a város tevékenységének minden ágát és hü képet nyujt városunk 1904. évi életéről. A polgármesteri jelentést a közgyülés tudomásul vette és annak kinyomatását elrendelte. Addig is, mig ezen érdekes és a város közigazgatási, kulturális, emberbaráti, közgazdasági, közegészségügyi, ipari, kereskedelmi viszonyait feltüntető a város minden nevezetesebb eseményeit megrajzoló jelentést egész terjedelmében közöljük, bemutatjuk itt ama fontosabb rovatokat, melyekről külön-külön megemlékszik a polgármesteri jelentés vaskos kötete.

A polgármesteri jelentés tartalma a következő czimekből áll:

Bevezetés. Ügyforgalom. Rendőrség. Iparügyek. A katonai és illetőségi ügyosztály (forgalma, honvédelmi ügy, szemlék, elszállásolás, katonai létszám).

Közegészségügy (népesedés, halálozás, házasság, betegsegélyezés, telepedés, himlőoltás).

Közkórház (forgalom, beteglétszám, különböző betegségek; a különböző osztályok, kórházi bizottság, évi vizsgálat, pénzviszonyok, piaczok és élelmiszerek vizsgálata, dajkaságba adott gyermekek, iskolák vigyázása, utczaöntözés, mühelyek vizsgálata, vizvezeték és csatornaépitési tervek).

Középitkezés és közutak (városi és magánépitkezések benn és a külsőségeken, burkolatok lerakása, ujitása, aszfaltozás, kavicsolás, téglajáró salakozás, utépités a külső utakon, átereszek, hidak, agyagos utak; a törvényhatósági utak épitése, hengerelés; a törvényhatósági közutaknak épitési, kezelési és fenntartási kiadásai és azok fedezésének kimutatása, utadóalap zárszámadás).

Világitási vállalat (1904. évi mérlegszámla, fogyasztás, uj lámpák felállitása, a csőhálózat kiterjesztése, gázmennyiség termelése, fogyasztása; égési árak, pirszén, kátránytermelés, eladás.)

Mezőgazdaság (termés, ennek termési százaléka, minősége, mennyisége, rovarok ellen való védekezés, hortobágyi sáskák; a bevetett földterület nagysága, hasznos és igavonó jószág átlagos ára, az állatok egészségi állapota, szőlő- és bortermés és ezek ára, minősége, szesz- és czukortartalma, szőlőbetegségek, a gyümölcstermés mennyisége, minősége, árak; munkásviszonyok, munkabérek; uj lecsapoló társulat alakitása, a hortobágyi legelő és a legelőállatok száma).

Erdőgazdálkodás. (Minden, ami a város erdőségéhez tartozik, üzem stb.)

Közvágóhid (forgalom, a levágott állatok száma, a husvizsgálat eredménye, pénzbevétel és bárcaforgalom; jövedelmi kimutatás; jéggyártás és kereskedés; 1904. évi állatforgalom, vágatási dijak és a levágott állatok száma).

Számadások (általános áttekintés; bevételek és kiadások, alapitványi pénztárak összesitése, évi forgalmi kimutatások, 1905. évi költségelőirányzat; megállapitott pótadó, a városi körkemencze, téglagyár forgalma, törzsménes és törzsgulya, továbbá széna terület, zabfogyasztás, faforgalom, városi nyomda üzeme).

Városi számadások állása (pénztárvizsgálatok, előlegek, hitelek elszámolása).

Árvaszék (forgalom, ügymenet, mérleg, vizsgálat a pénztárnál, elhelyezett és kamatozó tőkék és ezek összege; gyámoltak és gondnokoltak).

Tanügy és közmüvelődés (iskolák és óvodák száma, tantermek, tanerők, rendes és ismétlő iskolák száma, vallása, neme, nyelve; iskolai épitkezések, erkölcsi oktatás; szakiskolák, főiskola, középiskolák, iparoktatás, leánynevelde).

Városunk kulturális intézetei (körök, egyletek, a helyi sajtó).

Egyházak és közmüvelődési intézmények városi támogatása.

A városi szegényház és egyéb emberbaráti intézetek (szegényház fogalma, a szegények számra, nemre, vallásra; az intézet kiadása, bevétele, munkadijakkal, kertészetről, a szegények ellátása, valláserkölcsi élete, jóltevők, az intézet kibővitése, szőllőtelepités, keritkezés, épületek javitása; a felekezeti szegényházak forgalma; Theresianum, országos tanitói árvaház, jótékony nőegylet, siketuéma intézet, rabsegélyző egylet).

Városunk kereskedelme (bevetett terület, átlagos termés, szőllő- és borforgalom, állatkereskedelem, a ker. és iparkamara, vasuti forgalom, posta, táviró és távbeszélő forgalom; az ipartestület müködése, a debreczeni kölcsönsegélyső egylet forgalma, a debreczen pénzintézetek 1904. évben és részvényeinek jövedelme, az osztrák magyar bank helyi fiókjának müveletei; termény- és áruraktár 1904. évi zárószámadása, a dohánygyár és beváltóhivatal forgalma, mértékhitelesités).

Városunk ipara (általános megjegyzések, szakegyletek, ezeknek szervezete és az ott lappangó bajok, kerületi betegsegélyző és egyéb betegsegélyzők forgalma, állati termékek feldolgozása, általános drágaság; selyemkereskedés, fa- és szénipar, divat- és rövidáruaknak forgalma; szövetkezetek, nagyipar vállalatok, gyáripar és ennek küzdelmei, csődök).

Városunk munkásviszonyai (szervezetek, munkaszüntetések, városunkban 1904-ben kivándorlás).

Városunk kiterjedése és népessége (terület népesség nemre, vallásra, nyelvre).

Legtöbb adót fizetők névjegyzéke 1904-re.

Választott bizottsági tagok névjegyzéke 1904-re.

Városunk nevezetesebb eseményei 1904-ben.

Befejezés.

A jelentés 140 sürüen irott félivre terjed.

Városi közgyülés.

Városunk törvényhatósági bizottsága f. hó 28-ikán közgyülést tartott Kovács József polgármester elnöklésével, mely gyülésen a bizottsági tagok közepes számban jelentek meg. Kovács József megnyitván az ülést, üdvözli a bizottsági tagokat, megemlitve, hogy ő reá hárul az elnöki tiszt betöltése, miután Domahidy Elemér főispán távol van.

Ezek után bemutatta a tanács Kovács József polgármester 1904. évről szóló jelentését, a közgyülés a jelentést tudomásul vette és annak kinyomatását elrendelte.

A miniszteri leiratokat, a nemrégen alkotott szabályrendeletek (közutak forgalmi biztonsága és a műtárgyak megvédése, a kövezetvám módositása) tudomásul vette a közgyülés.

Névszerinti szavazás volt három. A másodizben tartott névszerinti szavazások (József kir. h.-utca 67 sz. ház ondódi földje és Kecskés Sándorné házának megszerzése) miután a bizottsági tagok nem jelentek meg a kellő számban — eredményre nem vezetett, ellenben a házi lövő céljára szükséges terület megvételét a közgyülés harmadizben is megszavazta.

A tanács előterjesztést tett arra, hogy Kónya Lajos és nejének csapókerti ingatlanait utczanyitás czéljából vegyék meg.

Ezzel a tárgygyal szorosan kapcsolatos, amennyiben mind a kettő a városrendezés fontos czélját szolgálja, Csontos Testvérek azon kérelme, hogy a város ipari telep czéljaira engedjen át nekik az ispotály-laposon mintegy 300 négyszögöl telket.

Mikor annak idején ezek a tárgyak a jog- és pénzügyi bizottság előtt voltak véleményezés végett, a bizottság a nélkül, hogy a kérelmek fölött érdemben határozott volna, irányt adóan azon fontos határozatot hozta, hogy a városi tanács keressen és találjon utat-módot arra, hogy az ispotály-laposon levő telkek mikép volnának értékesithetők legelőnyösebben a városrendezés szempontjainak figyelembe vétele mellett.

Kónya Lajos és neje ingatlanaikat 8000 koronáért hajlandók a városnak átengedni. A jog- és pénzügyi bizottság az ajánlatot elfogadhatónak tartja, de csupán a városrendezési szabályrendelet figyelembevételével, amely ilyen esetben a vételárat az illető csapókerti birtokosságra arányosan kiveti. — A tanács javaslata megegyezik a jog- és pénzügyi bizottság inditványával.

Márk Endre felveti a kérdést, hogy ez az eset ingatlan, vagy törzsvagyon szerzés-e ez, avagy az utczarendezése szempontjából kivételes intézkedések hatálya alatt áll?

Csóka tanácsnok az előadó felvilágositásképen kijelenti, hogy a megveendő ingatlanokat simmiképen sem lehetne törzsvagyonnak tekinteni.

Ezen felvilágositás után a közgyülés határozattá emelte a tanácsi javaslatot.

A Csontos testvérek kérelmével kapcsolatosan az ispotály-lapos rendezése is szóba került. A tanács javaslata erre nézve az volt, hogy az ispotály-laposon pusztán házastelkek szakittassanak ki a szabályozási szabályrendelet alapján és bocsáttassanak nyilvános árverésre.

A közgyülés ilyen értelemben határozott. Azután választások voltak. A közigazgatási bizottságba beválasztották: Kiss Albertet, Pálffy Gábort, dr. Fejér Ferenczet, Szabó Kálmánt és Somogyi Pált.

Az igazoló választmány tagjai lettek: dr. Nagy Zsigmond, K. Tóth Kálmán, Simonffy Imre, Sütő Sándor és dr. Kocsár Gábor; egyuttal megbizta a közgyülés a polgármestert, hogy az igazoló választmány elnökének és három tagjának kinevezése iránt tegye meg a lépéseket a főispánnál.

Az állandó biráló választmány tagjai lettek: Juhász Ignácz, Márton Imre, Komlóssy Arthur, Bacsó Dezső dr. és Tudós János dr., mig a számonkérőszék tagjaiul: Juhász Ignáczot és Komlóssy Arthurt választotta meg a közgyülés.

Az 1903. évi zárószámadásra a belügyminiszter észrevételeket küldött be. Roncsik Lajos főszámvevő megadván a felvilágositásokat, a közgyülés azokat tudomásul vette.

A közgyülés a müszaki hivatalnak halasztást adott az állandó katonai elszállásoló helyiségek berendezésére.

A közgyülés Zoltai Lajos s. levéltárost a közleveltárban tartandó délutáni hivatalos órák alól felmentett arra, hogy muzeumőri állásának is megfelelhessen.

Nehány apróbb ügy elintézése után a közgyülés véget ért.

A másik királyi kézirat *Domahidy Elemér* főispánt hasznos szolgálatának elismerése mellett saját kérelmére felmenti.

*

Debreczen sz. kir. város törvényhatósága bizottsági közgyülése már jó eleve intézkedett az esetleges kinevezéssel szemben. Itt az idő, hogy határozatait végre is hajtsa és mi, akik láttuk és hallottuk a törvényhatósági bizottsági közgyülés egyhangulag megho zott határozatát, nem kételkedünk egy pillanatra sem abban, hogy ezen alkotmányvédő határozatok végre is lesznek hajtva.

Domahidy Elemér távozását mindannyian fájlaljuk, mert bizalmunkra, tiszteletünkre és szeretetünkre rászolgált. Érdemeiről kellően lapunk jövő számában bővebben meg fogunk emlékezni.

A mezőgazdasági munka alkotmány.

Irta: **Ereky Károly.**

Földmivelésünk müszaki gyöngéi az egyoldalul és kültelkes szemtermelésben rejlenek. Tizenkétmillió hektár bevetett szántóföldből kilenczmillió terem szemes terményt és a hektáronkénti hozam országos átlaga nem éri el az évenkénti kétszáz koronát. Földmivelésünk közgazdasági hibái szintén két csoportba oszlanak. Az egyik hiba az, hogy mezőgazdaságunk forgalmi szervezete rossz. A vállalkozói haszon a föld termányeit értékesitő iparosnál és kereskedőnél marad s igy a földbirtokos tőke hijján nem tud áttérni a beltelkes gazdálkodásra. A másik hiba pedig abban rejlik, hogy mezőgazdaságunk munkaalkotmánya fejletlen. Elemezzük ennek az utóbi közgazdasági jelenségnek a természetét és pedig a kérdés egyöntetü tárgyalása érdekében foglalkozzunk vele először általában és azután alkalmazzuk a levezetett eredményeket Magyarország viszonyaira.

Az ősrégi munkaalkotmány teljes abszolutizmus volt. A korlátlan hatalmu földesur fölosztja földjét a jobbágyai közt és az egyes családok és tanyák külön-külön dolgoznak. A termés a földesur tulajdona. Az egyes jobbágycsaládok csak annyit kapnak belőle, amennyiből megélhetnek. Munkaszerződés nincs. Csak ur és rabszolga van. A munkaalkotmány alapelve, hogy a gazda Isten kegyelméből földesur s rabszolgák fölött az élet és halál ura. Munkásnépének annyit ad termányeiből, amennyit akar. Legfölebb észszerüségből nem hagyja őket éhen veszni vagy megfagyni. Az ősrégi munkaalkotmány főjellemvonása tehát a rabszolgaság és a cézárizmus.

A rabszolgaságból a patriárkális munkaalkotmány fejlődött ki. A jobbágy nem rabszolga többé. Ha nem tetszik neki az élet- és a bánásmód, elköltözik. Munkája gyümölcséből nem könyöradományt, hanem jogos részt kap. A föld termányeinek egy részét munkaszerződés alapján, fizetésként kapja meg. A munkaalkotmány alapelve, hogy a munkáscsalád kap az uraságtól egy darab földet, amelyen saját számára gazdálkodhatik. Ennek ellenében egész családjával munkába áll a földesur földjén és hogy szivesebben dolgozzék, részesül ebből a termésből is. A gazdasági élet főjellemvonása a jóakaró patriárkálizmus. A földesur gondoskodik a munkásáról. A munkásnép pedig kegyelettel és szeretettel adózik gazdájának. Érdekeik közösek, mint a családtagoké és nem állnak egymással szemben, mint kapitálista és munkás.

A pátriárkális munkaalkotmánynak a természettudományokon alapuló modern gazdálkodás vet véget. A földbirtokos kalkulál. Kiszámitja előre, hogy ha gőzekét és gazdasági gépeket vásárol, ha mesterséges öntözőtelepeket rendez be, akkor az évenkénti hozama és tiszta jövedelme megnövekszik. Ekkor jogtalan dolog volna, hogy ebben a nagy hozamban a bérese is osztozkodjék. Áttér tehát a készpénzfizetésre. Munkaszerződést köt. Ad a munkásának napszámba egy, két vagy három koronát. Dolgozzék érte, ha akar. Ahhoz azonban semmi köze többé, hogy a termés sikerül-e vagy nem? A munkaalkotmány alapelve, hogy a munkás és birtokos egymástól teljesen független, szabad akaratból szerződő felek. A gazdasági élet főjellemvonása a rideg szerződéses viszony.

A mezőgazdasági munkalkotmány fejlődésének minden országban ez a menete s kikerülni sehol sem lehetett. A rabszolgából jobbágy, majd pedig részért s végül készpénzért dolgozó proletár lesz. Magyarországban is ez a fejlődés menete s vannak már termeléságak, ahol a munkaalkotmány proletárrendszerü. De e mellett még a rabszolgaságot leszámitva, a mezőgazdasági munkaalkotmány minden fajával találkozunk. A kerti gazdaságban még sok helyen divik az a rendszer, hogy a munkáscsalád kap egy darab földet, amelyen önmagának termel káposztát, zöldséget, sárgarépát és egyéb kerti ,yozvstn Ennek ellenében megmunkálja aztán a gazda egész kertjét. A részesmunkásrendszer is elterjedt. Az arató részt kap a termés eredményéből. Például minden tizedik liter buza vagy minden második zsák burgonya az övé. Készpénzért dolgozó mezőgazdasági napszámost csak a legmodernebb termelési ágakban találunk. A készpénzfizetés mezőgazdaságunkban hovatovább azonban mindjobban terjed. A népszámlálás adatai szerint 1899-től 1900-ig, tehát tiz év alatt kétszázezerre szaporodott a mezőgazdasági proletárok száma, mig ugyanaz alatt a tiz év alatt a mezőgazdasági cselédek száma harminczezerrel csökkent.

A magyar mezőgazdasági munkaalkotmány tehát ellenkező irányban fejlődik, mint gazdasági birtokpolitikánk. A tényállás a következő: A mezőgazdasági népességből száz keresőre esett:

	1890-ben	1900-ban
gazda	35	31
cseléd	11	10
proletár munkás	24	27

A cselédség és a gazdák számának eme csökkenése ugyanakkor, mikor a proletár munkásság száma erősen növekszik, nem véletlen jelenség. A mezőgazdasági munkás minden kulturállamban hasonlóan lett proletárrá, mikor a földbirtokos megkezdte üzemét racionalisabban szervezni. A patriarkális munkásnép eme mozgósitása ellen a parczellázás nem ér semmit. A gazdaság evolució, a kivándorlókkal együtt szül évenként negyven-ötvenezer proletár mezőmunkást, mig a társadalom évenként csak négy-ötszáz uj telepes gazdát ültet be mesterségesen felosztott birtokokba. A földmives nép millióinak a során a parczellázás nem könnyithet. Egyetlen kibontakozás lehetséges csak. Nagybirtokosainknak át kell térniök a modern gazdálkodásra, hogy jövedelmüket megháromszorozzák és egyidejüleg munkát adjanak a népnek. Állitásom igazolására levezetem a telepitő gazdasági politika alapelvét és vele szemben rámutatok a nagy mezőgazdasági üzem hasznára.

A parczellázás hiveinek nem a politikai érveivel foglalkozom, hanem csakis a gazdaságiakkal. A leghatalmasabb politikai érvükhöz, hogy a nemzetnek önálló kisgazdákra van szüksége, a társadalom mai viszonyai közt már kétség fér. Vajjon ki függetlenebb ember? A nagyipari vasmunkás-e, aki proletár, vagy pedig a tizholdas parasztgazda, aki a telepitő banktól függ? Régi elv volt az, mikor csak az volt ur, akinek földje volt. Ma látjuk, hogy vagyontalan ,tábornokok, miniszterek, kuriai birók, bankhivatalnokok, orvosok, tanárok, gyári munkások mindmegannyian függő helyzetben élnek, de sokkal önállóbb fiai a nemzetnek, mint a tiz husz holdas parasztgazdák. A parczellázás hiveinek tehát csak a gazdasági érveivel érdemes foglalhozni. A többi érvök más fejezet alá tartozik.

(Folyt. köv.)

Hirek.

— ***Debreczen és Hajdu vármegye uj főispánja.*** *Ő Felsége — mint lapunk zártakor budapesti telefon jelentés utján értesülünk, —* ***Kovách Gusztáv*** *pénzügyigazgatót Debreczen és Hajdu vármegye főispánjává nevezte ki.*

— **Halálozás.** *Erdei* Mihály, városunk nyugalmazott gyámpénztári ellenőre f. hó 25-én elhunyt 83 éves korában. Majdnem 60 évig szolgálta a várost hüséggel. Bámulatos emlékező tehetségét sokszor igénybe vettük, ha a mult egy-egy érdekesebb adatára volt szükségünk. Temetése f. hó 27-én ment végbe és tisztikarunk számos tagja vett részt a végtisztességen.

— **Hermann Antal nálunk.** *Hremann Antal* országos hirü tudósunk az ünnepek alatt városunkban tartózkodott. Meglátogatta a muzeumot, a Csokonai-kört, ellátogatott a városi levéltárba és megigérte, hogy a tavaszon felolvasást tart a Csokonai-körben.

— **A Gönczy-egylet közgyülése.** A Gönczy-egylet f. hó 27-én gyülést tartott, melyen akiváló tudós Hermann Antal, mint vendég szintén jelen volt.

Megjelent

a „Debreczeni Képes Kalendáriom“ (1906. évre.)

Ára 1 korona.

Kapható a város könyvnyomdájában és minden könyvkereskedésben.

Villamos csengők, telefonok, villámháritók berendezését minden terjedelemben, javitását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utcza 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszer-raktárában

gyógyszerészi különlegességek és illatszerek

a legnagyobb választékban kaphatók.

Eredeti franczia és angol gyártmányok.

Ruhafestő

és vegyészeti tisztitó intézet

RABÉCZY ANTAL

DEBRECZEN,

Széchenyi-utcza 42-ik sz.

Telefon 323.

Fehérnemü Gőzmosóda!!

Angol plaidek és takarók, svéd bőrkabátok **Borsos Katánál.**

Uri divat, kalap és fehérnemü üzlet **Békés Lajos** *Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérnemüeket és kelengyéket mérték szerint a legszebb kivitelben készit.*

Hirdetések leközlésére legalkalmasabb

a városi könyvnyomda-vállalat

kiadásában megjelenő

„A VÁROS“

czimű heti lap,

mivel ez a nagy keresletnek örvendő lap a város és megye vagyonos közönségének állandóan kezében forog s igy a feltünő és csinos kivitelü hirdetések egész héten át a hirdetőkre tereli a szükségletét beszerezni óhajtó közönség figyelmét.

TÓTH GYULA

VASKERESKEDŐ, DEBRECZEN, Piacz-utcza 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi idényre kertészeti, gazdasági és méhészeti szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, gyermek-kocsik, fürdőkádak, jégszekrények, vas- és rézbutorok, peronospora- és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, tüskés kerités-huzalok, épitkezésekhez vasgerendák, vas- és porcellán-kályhák, utóbbiakhoz multiplikátor (hőfejlesztő) betétek. — Legolcsóbb bevásárlási forrás.

TELEFON 308. **MELOCCO PÉTER** TELEFON 308.

GYŐR. BUDAPEST. DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumegye részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utcza 5.

Márványmozaiklap.
Mükő- és Czementárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készitése.

Szabadalmazott géppel gyártott *karmantyus* és *csömöszölt* Czementcsövek, Csatornázás.
Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkivül olcsó áron

a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavitja, füstzaklatást megszüntet.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata 1905—2406.